

РЕЦЕНЗИЈА

НА СКРИПТАТА „МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ДЕВЕТГОДИШНОТО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОД ПРВО ДО ПЕТТО ОДДЕЛЕНИЕ)” ОД АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р БЛАЖЕ КИТАНОВ И АСС. М-Р ИРЕНА КИТАНОВА, ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр.2102-338/11 од 65. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки, одржана на 9.12.2014 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Емилија Петрова-Горѓева, редовен професор, Факултет за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“, Штип;
- проф. д-р Соња Петровска, вонреден професор, Факултет за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“, Штип.

Рецензентската комисија имаше задача да изготви извештај - рецензија на приложениот ракопис „МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ДЕВЕТГОДИШНОТО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОД ПРВО ДО ПЕТТО ОДДЕЛЕНИЕ)” од проф. д-р Блаже Китанов и асс. м-р Ирена Китанова, наменет за студентите на прв циклус студии на Факултет за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот

Материјалот на ракописот со наслов ракопис „МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ДЕВЕТГОДИШНОТО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОД ПРВО ДО ПЕТТО ОДДЕЛЕНИЕ)” од авторите проф. д-р Блаже Китанов и асс. м-р Ирена Китанова е потполно компатибилен со Наставниот план и содржините на предметот Методика на наставата по македонски јазик 1 и 2, кој според студиската програма на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип се изучува како задолжителен предмет на студиската насока Одделенска настава во седми семестар со фонд на часови (2+2+2) и осми семестар со фонд на часови (2+2+1) и се вреднува со 8 кредити.

Ракописот е наменет како основна литература во изучувањето на наставните содржини по горенаведените предмети. Наставните содржини се презентирани јасно и концизно со соодветни примери кои овозможуваат полесно разбирање и усвојување на материјалот.

Податоци за обемот ракописот

Ракописот е напишан на македонски јазик во А4 формат, фонт Times New Roman; големината на буквите кај насловите е 14, а на содржините 12. Текстот содржи 345 страници и е подготвен според пропишаната наставна програма и барањата кои се поставуваат пред студентите во рамките на овој предмет. Трудот содржи 11 поглавја.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов

Скриптата претставува квалитетен труд кој ќе им помогне на идните наставници полесно да го совладаат материјалот, а воедно и да ги надградат своите знаења од оваа област. Ваков тип на скрипта од областа на методиката по македонски јазик за првпат се објавува кај нас и заради тоа го прави значаен за студентите на Одделенска настава.

Краток опис на содржината

Трудот содржи 11 поглавја во кои се елаборирани основните теоретски проблеми на методиката на наставата по македонски јазик, како и елементи на процесно-изведбените аспекти на наставната реализација со отстапен простор за прашања, забелешки и сугестии во функција на поголема ефикасност во работата. На крајот на секое поглавје е понудена добро смислена дидактичка апаратура, чиј инструментариум е со функција на добивање повратна информација од корисникот / читател на трудот. Овој инструментариум се однесува на маркантните проблеми елаборирани во секое поглавје. Ваквото микроструктурирање на секое поглавје овозможува своевидна сознајна интеракција со корисникот на трудот, неговото преиспитување и можност за размисла врз понудените решенија и ставови.

По воведниот дел, авторите во наредните неколку теми вршат сознајно етаблирање на основниот проблем на трудот преку елаборација на прашањата: местото и улогата на методиката на наставата по македонски јазик во системот на педагошките дисциплини, релационите условености на методиката со базично-стручното јадро (македонски јазик и литература) и другите подрачја кои оваа научна дисциплина ја прават комплексна и мултидисциплинарна.

Своевидно педагошко, психосоцијално и когнитивно етаблирање авторите обезбедиле и преку елаборација на проблемите на психофизичките карактеристики на децата од првата училишна возраст, како крајни корисници на програмските содржини и учесници во наставно - сознајните процеси во рамките на наставата по македонски јазик.

Во второто глобално поглавје е елабориран проблемот на почетното читање и пишување во кое вниманието на читателот е насочено кон методите, постапките и техниките за идентификација на читањето како цел и познавањето / осознавањето на буквите како средство (за читање). Обработени се сите основни и помошни поими, активности и процесни постапки за совладување на основната писменост како почетна фаза на писмена култура.

Третото поглавје го елаборира проблемот на видовите читање како носечка активност во наставниот процес во почетните одделенија на основното образование. Авторите користат симбиотичен критериум за класификација, со што се дава можност корисникот / читател да ги запознае сите видови читање кои можат да ги изведуваат учениците во одделенската настава; гласно читање (на наставникот и ученикот), читање во себе, логичко читање, изразно, насочено, истражувачко, критичко, диференцирано, творечко читање, читање по улоги и хорско читање. Во трудот се дадени куси осврти за секој вид читање и се изложени нивните методски вредности.

Четвртото поглавје е посветено на едно од најсложените прашања во методиката на наставата по македонски јазик - интерпретација на уметнички текст. Сосема оправдано, авторите ги наведуваат основните принципи на процесно-изведбените аспекти на ова програмско подрачје и тоа според соодветниот литературен род и литературен вид. Со неопходните детали и со практична поткрепа во ова поглавје се презентирани низа елементи и категории од областа на општата теорија на литературата како основа за методичка трансформација, како и етапите на своевидниот метамодел за интерпретација врз основа на: содржинската, идејно-тематската, јазично-стилската, естетската и етичката анализа на уметничкото литературно дело (временска и просторна локација на дејството, идентификација на основните ликови како носители на дејството, опис, постапка, реакции и морални вредности на ликовите и сл.).

Во петтото поглавје е елабориран проблемот на културата на изразување на ученикот, насловена како писмено и усно изразување. Во ова поглавје се презентирани методските димензии на несамостојните, полусамостојните и самостојните писмени вежби и состави на учениците кои најчесто се применуваат во одделенската настава на основното училиште. За секој вид писмен израз се понудени можни решенија за реализација, микроструктура на часот и урнеци од трудови на учениците како продукти на реализираните и осмислените активности на наставникот.

Во шестото поглавје се презентирани методските аспекти на реализацијата на наставните часови по граматика и правопис, а во седмото - медиумска култура (театар, филм и телевизија), како посебно програмско подрачје во наставата по македонски јазик.

Во наредните поглавја авторите се задржуваат на низа значајни проблеми во наставата воопшто кои имаат допирни точки со наставата по македонски јазик; посебни форми на наставна работа во која се обработени организационите аспекти на додатната, дополнителната, вонредната и продолжителната настава, како и содржината и организацијата на воннаставните активности во рамките на ученичките секции.

Посебно поглавје од трудот го обработува прашањето за вреднувањето на знаењата и активностите на учениците каде што се промовира аналитичкото развојно и продуктно оценување, за разлика од кумулативното, кое е најподатливо и соодветно за вреднување на активностите што се одвиваат во наставата по македонски јазик наменета за ученици од првите одделенија на основното училиште.

Во трудот е елаборирано и прашањето за изведување на настава во комбинираниите одделенија кои се дел од нашата наставна практика и во кои наставата по македонски јазик има своевидна внатрешна динамика и претставува методска основа за речиси сите интегрирачки елементи на наставата.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на изложеното може да се заклучи дека приложениот ракопис за е-скрипта по предметите Методика на наставата по македонски јазик 1 и 2 на мошне јасен и едноставен јазик ги обработува предметните содржини и е потполно во согласност со студиската програма и наставниот план на Факултетот за образовни науки. Ракописот е особено важен и неопходен за студентите од Одделенска настава за полесно совладување на наставните содржини по наведениот предмет. Освен тоа, сметаме дека овој ракопис ќе го развие креативниот дух на студентите и ќе ги мотивира за понатамошна плодотворна апликативна работа во воспитно-образовниот процес.

Согласно со ова, на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки со задоволство го препорачуваме ракописот „**МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ДЕВЕТГОДИШНОТО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОД ПРВО ДО ПЕТТО ОДДЕЛЕНИЕ)**” од проф. д-р Блаже Китанов и асс. м-р Ирена Китанова да го прифати како рецензиран електронски ракопис, е-скрипта.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Емилија Петрова-Ѓорѓева, с.р.
Проф. д-р Соња Петровска, с.р.